

INTERJÚ KOLLÁR JÁNOSNÉ ZSUZSÁVAL

I. A foglalkozás rövid összefoglalása

A foglalkozás nem egybefüggő, hanem különálló elemekből áll, melyek szolgálhatják a témakörre való ráhangolódást, a korszak életmódjának közelebbi megismerését, politikai, társadalmi aspektusainak végiggondolását. Vizsgálhatjuk általuk a történelmi események lakosságra való hatását, illetve megvitathatjuk az események kapcsán felmerülő emberi dilemmákat.

A felsorolt elemek elsősorban **új információt feldolgozó**, illetve az eddigi ismereteket rendszerező, valamint **gondolatébresztő foglalkozásokhoz** ideálisak gimnazista korosztály részére. A különböző óraelemek történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, magyar nyelv és irodalom, dráma valamint osztályfőnöki óratervebe is beilleszthetők.

Nevelési célok:

A tanuló képes legyen a verbális és nem verbális kommunikáció kódjainak, kapcsolatainak, tényezőinek azonosítására, tudatos alkalmazására, a különböző szövegek megértésére, elemzésére, illetve kritikai feldolgozására a kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepeinek (kontextus) megfelelően.

Átlátja, hogy nehéz történelmi helyzetben az emberek nézeteit, döntéseit és cselekedeteit élethelyzetük miként befolyásolja.

Belátja, hogy a szovjet megszállás és a kommunista diktatúra a lakosságot szabadságjogaiban korlátozta. A jogfosztások következményeként számosan emigrációba kényszerültek, amely az ország szempontjából veszteségként értelmezhető.

A tanuló képes a visszaemlékezők által megélt események lehetséges hátterének feltérképezésére.

Felismeri, hogy minden élethelyzetben található életcélok.

Képes az önálló, kritikus gondolkodásra az események értelmezése kapcsán.

Kerettantervi tartalmak, fogalmak:

Forradalom (és ellenforradalom), a kommunista diktatúra kiépítése, diktatúra, Rákosi-rendszer, Kádár-rendszer, kitelepítés

Kerettantervi tartalmak, fogalmak (magyar nyelv és irodalom):

szövegértés, szövegalkotás, értelmezés

Az óraelem felhasználásának vázlatos összefoglalása:

- Az '56-os forradalom és az azt megelőző illetve követő történelmi környezet témájára való ráhangolódás a drámapedagógia eszközeivel
- A témakörhöz kapcsolódó ismeretek (pl.: életmód, politikai környezet) elmélyítése a drámapedagógia eszközeivel (páros és csoportos munka)
- Nonverbális kommunikáció dekódolása
- A kidolgozott feladatok frontális megbeszélése

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

II. A feladatok előkészítése

A feladatokhoz használt eszközök előkészítése (projektor, képek, esetleg a csoportalakításhoz kártyák)

A tervezett óraelemektől függően az interjú megtekintése házi feladatként is feladható, de az óra folyamán közösen is megnézhetjük.

Házi feladat (a feladatok között felsorolt utolsó óraelem felhasználása esetén): Az óra előtt kérjük meg a diákokat, hogy a család és az ismerősök segítségével gyűjtsenek információkat, történeteket a kisdobos és úttörőmozgalomról valamint a Kommunista ifjúsági szövetségről (KISZ)!

Amennyiben a diákok még – korosztályukból adódóan – nem ismerkedtek meg a 20. század vonatkozó történelmi eseményeivel, megkérjük őket, hogy az órára olvassák el az általunk kiosztott vázlatos összefoglalót. (Elhagyható.)

III. Órai munka – a feladatok menete

A feladatok során elsősorban a megélt történelemmel, a nagy horderejű eseményekkel szemben a történelmet megélt kisember nézőpontjával foglalkozunk, a forradalom mindennapjaival.

Konkrét interjúrészlethez kapcsolódó feladat: (13 perc) – csoportos munka

(Az interjú néhány részletéhez kapcsolódó elemző feladatokat az első megtekintéskor az interjút megállítva is elvégezhetjük, illetve a megtekintés után újra lejátszhatjuk a vonatkozó részeket.)

00:39-01:16: Ebben a részletben a visszaemlékező arról beszél, hogy kislányként látta a sváb szomszédok kitelepítését. Ehhez kapcsolódóan a tanulók **montázst** készítenek. Négy csoportban dolgoznak.

Az első csoport a kitelepített család lassú szedelődzködését jeleníti meg öt állóképben.

A második csoport a visszaemlékező családjának viselkedését, a kislány leskelődését, a szülők erre való lehetséges reakcióit jeleníti meg mimes játékkal.

(A teret a két család között egy képzeletbeli kerítés osztja ketté. A megjelenítés eszközét használó csoportok tagjai ügyeljenek a testtartás, a mimika, a tekintet kifejezőerejére!)

A harmadik csoport írja meg a hirtelen költözni kényszerülő család tagjainak valószínűsíthető gondolatait! (Milyen félelmek lehetnek, mitől búcsúzhatnak, hogyan tekinthetnek a jövőre, hogy viszonyulhatnak a környezetükhöz stb.)

A negyedik csoport írja meg a visszaemlékező családjának valószínűsíthető gondolatait a szomszédok kitelepítésével kapcsolatban, amiket nem mondhatnak ki!

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

(Érdeemes ügyelni arra, hogy a harmadik és a negyedik csoport nagyjából azonos mennyiségű mondatot írjon.)

A csoportok munkáit előbb külön-külön, majd párhuzamosan is meghallgatjuk/megtekintjük. Az adott családhoz kapcsolódó gondolatokat mondó diákok a tér megfelelő oldalának szélén helyezkedjenek el!

Konkrét interjúrészlethez kapcsolódó feladat: (14 perc) – páros munka

05:34 – 06:06: Ebben a részletben a visszaemlékező a forradalom kapcsán kialakult kettősségről beszél.

A tanulók párokban dolgoznak. A párok választanak egyet az alábbi képek közül (a jelen képek sora tetszés szerint lecserélhető, bővíthető). Két különböző néhány mondatos fiktív híradást írnak a választott képhez kapcsolódóan. Egy a forradalom idején keletkezett, és egyet a megtorlások időszakából. A híradás tükrözze az adott korszak az eseményekhez való viszonyulását, ideológiai beállítottságát, valószínűsíthető kommunikációs funkcióját!

A híreket egymás után meghallgatjuk. Megbeszéljük, melyik híradásban hová helyeződik a hangsúly, milyen a szóhasználat, milyen kommunikációs eszközök vannak túlsúlyban.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

Konkrét interjúrészletekhez kapcsolódó rövid értelmező/elemző feladatok: (10 perc)

Az felsorolt interjúrészletekhez kapcsolódóan az alábbi kérdéseket vitathatjuk meg, illetve megkérhetjük a gyerekeket, hogy nézzenek utána:

01:40 – 02:11: Miért változott meg az iskolákban a napindító „szertartás”?

02:23 – 02:51: Miért volt fontos az édesapa foglalkozása a tanulmányi előmenetel szempontjából?

07:55 – 08:31: Milyen érzelmi attitűddel beszél a visszaemlékező a családjá döntéséről?

11:37 – 11:54: (Csak a teljes interjú ismeretében értelmezhető!) Mit érthet a visszaemlékező az alábbi kijelentés alatt: „Tudhatta, hogy az élet mit vár tőle.”

11:55 – 12:05: (Csak a teljes interjú ismeretében értelmezhető!) Milyen belső lelki dilemma sejthető a lezáró gondolatsorban elhangzó „Ez nem megalkuvást jelent” mondat mögött?

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

Az interjúhoz kapcsolódóan: (15 perc a feladatutasítással együtt – az időtartamot a felmerülő kérdések, gondolatok mennyisége befolyásolja)

Az óra előkészítése pontban meghatározott házi feladat megbeszélésével indíthatjuk ezt a feladatot.

02:11 – 02:24, 10:20 – 11:37: A visszaemlékező ezekben a részletekben a gyermekek és az ifjúság közösségi szervezeteiről, és azoknak értékteremtő mivoltáról beszél. Párhuzamot von a szervezetek pontjai és a tízparancsolat között.

- Miért lehet meglepő ez a párhuzam?
- Mely pontok azok az alábbi képen láthatóak közül, melyek a tanuló szerint valóban értékteremtőek és miért?
- Mely pontokban fedezhető fel a kommunista ideológia általi meghatározottság?
- Mely pontok és parancsolatok (a kép alatt) között fedez fel kapcsolatot a tanuló?

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

Tízparancsolat

- I. Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!**
- II. Isten nevét hiába ne vedd!**
- III. Az Úr napját szenteld meg!**
- IV. Atyádat és anyádat tiszteld!**
- V. Ne ölj!**
- VI. Ne paráználkodj!**
- VII. Ne lopj!**
- VIII. Ne hazudj, és mások becsületében kárt ne tégy!**
- IX. Felebarátod házastársát ne kívánd!**
- X. Mások tulajdonát ne kívánd!**